2026–2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ..... ORTAOKULU

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

Adı Soyadı	Sınıfı / No	Puan

Süre 40 dakikadır. Soruları dikkatle okuyunuz; cevaplarınızı ayrılan alanlara yazınız ve işlemlerinizi gösteriniz. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Başarılar!

1. Bir öğrenci şunu yazmıştır: “Malazgirt Zaferi’nden hemen sonra Türkiye Selçuklu Devleti Konya’da kuruldu. Birkaç yıl sonra yapılan Miryokefalon Savaşı’yla da Türkler Anadolu’ya ilk kez girdi.” **11 p**

Öğrencinin yazdıklarındaki iki hatayı bulup doğru bilgilerle düzeltiniz.

2. **Ahilik**, XIII. yüzyılda Ahi Evran’ın öncülüğünde Anadolu’da gelişen bir esnaf ve zanaatkâr teşkilatıdır. Ahiler; yeni gelen Türkmenlere meslek öğretir, onların şehirlerde iş kurmasına yardım eder, dürüst ticareti ve konukseverliği öğütlerdi. **11 p**

Ahiliğin, Anadolu’ya gelen Türkmenlerin şehirlere yerleşmesine ve Anadolu’nun Türkleşmesine katkısını açıklayınız.

3. “Anadolu yalnızca savaş kazanılarak Türk yurdu olmuştur.” **12 p**

Bu görüşü değerlendiriniz. Görüşünüzü XI–XIII. yüzyıllarda Anadolu’da yapılan siyasi, askerî ve kültürel faaliyetlerden en az birer örnekle özetleyerek destekleyiniz.

4. Bir belediye, ilçede geri dönüşüm kutuları yaygınlaştırma kararı alırken aşağıdaki bilgileri dikkate almıştır. **11 p**

Unsur	Bilgi
Yasal düzenleme	Belediyeler atıkların ayrı toplanmasını sağlamakla görevlidir.
Uzman görüşü	Çevre mühendisleri hangi mahallelerde daha çok atık çıktığını belirledi.
Kamuoyu	Bir dernek geri dönüşüm için imza topladı.
Bütçe	Bu yıl ancak 100 kutu alınabilecek.

Belediyenin 100 kutuyu hangi mahallelere koyacağına karar verirken bu unsurlardan hangisini temel alması gerektiğini gerekçesiyle yazınız. Kararda diğer unsurların rolünü de açıklayınız.

5. Bir öğrenci, “Yönetimde kararları yalnızca seçilmiş yöneticiler alır. Seçimden sonra vatandaşların kararlara hiçbir etkisi olmaz.” demiştir. **11 p**

Bu görüşteki yanlışlığı açıklayınız. Seçimler dışında vatandaşların yönetimin kararlarını etkileyebileceği iki yolu örnekleriyle yazınız.

6. Bir sosyal medya hesabında “İlçedeki tek hastane kapatılacak!” diye bir haber yayıldı. Haber kısa sürede binlerce kez paylaşıldı. Belediye ve hastane yönetimi açıklama yaparak böyle bir kararın olmadığını, haberin yanlış olduğunu duyurdu. **11 p**

Medyanın yönetimin karar alma sürecine etkisini bu örnekten yola çıkarak sorgulayınız. Yanlış haberlerin yönetime ve halka olası zararlarını açıklayınız.

7. Sınıfta tartışma yapılırken Can, arkadaşının görüşüne katılmadığı için onunla alay etti. Öğretmen, “Herkes düşüncesini özgürce söyleyebilir; ama bunu yaparken başkalarına saygı göstermeliyiz.” dedi. **11 p**

Öğretmenin sözünü düşünce ve ifade özgürlüğü ile sorumluluk ilişkisi açısından yorumlayınız. Can’ın davranışının sınıfın düzenine etkisini de açıklayınız.

8. Bir fabrika, atık sularını arıtmadan nehre bırakıyor. Fabrikada ilçeden 300 kişi çalışıyor. Nehrin aşağısındaki köylerde ise tarlalar bu nehrin suyuyla sulanıyor ve köylüler ürünlerinin bozulduğunu söylüyor. Fabrika sahibi, “Arıtma tesisi kurarsam masraf artar, işçi çıkarmak zorunda kalırım.” diyor. **12 p**

Bu durumda hangi hakların çatıştığını belirleyiniz. Toplumsal düzenin korunması için fabrikanın ve devletin hangi sorumlulukları yerine getirmesi gerektiğini gerekçesiyle açıklayınız.

9. “Haklar, sorumluluklar yerine getirilmeden korunamaz.” **10 p**

Bu yargıyı biri okuldan, biri toplumdan olmak üzere iki örnekle açıklayınız.